

III.7040.4.2021.AD

**Pan
Jarosław Gowin
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Rozwoju, Pracy
i Technologii**

Szanowny Panie Premierze,

zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważanie podjęcia przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii prac nad zmianą przepisów uprawniających do uzyskania zwolnienia z obowiązku opłacania należnych składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych za okres od dnia 1 lipca 2020 r. do dnia 30 września 2020 r. oraz dodatkowego świadczenia postojowego, wprowadzonych drogą ustawy z dnia 17 września 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1639, tzw. Tarczy antykryzysowej 5.0) poprzez umożliwienie ubiegania się o pomoc ze wskazanych instrumentów przez płatników lub osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą faktycznie wykonujące działalność określoną kodami Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007 o których mowa w art. 31zo ust. 8 i 9 oraz 15zs¹ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. poz. 1842 z późn. zm., zwana dalej: „specustawą o COVID-19).

Podnieść należy, że w skargach kierowanych do Rzecznika oraz pojawiających się w mediach¹ głosów organizacji reprezentujących interesy

¹ „Brak aktualizacji danych pozbawił pomocy wiele firm” Dziennik Gazeta Prawna 11/2021 z 19.01.2021 [dodatek: Gazeta Prawna, str. 10]; Data publikacji: 2021-01-19

przedsiębiorców, wskazuje się na niekorzystną sytuację podmiotów liczących na skorzystanie z instrumentów wprowadzonych do specustawy o COVID-19 drogą Tarczy 5.0, którzy nie dokonali w terminie zmiany w bazie CEIDG lub rejestrze przedsiębiorców KRS przedmiotu prowadzonej działalności gospodarczej. Należy wskazać, że specustawa o COVID-19 wprowadza w art. 15zs¹ ust. 1 i art. 31zo ust. 8, ale także w innych przepisach m.in. dotyczących jednorazowego świadczenia postojowego, jednorazowej dotacji dla mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy, świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków FGŚP, formalny warunek prowadzenia działalności gospodarczej oznaczonej jednym z określonych w ustawie kodów PKD, na dzień złożenia wniosku lub 30 września 2020 r. Zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Ubezpieczeń Społecznych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 stycznia 2021 r., wydanym na wniosek Rzecznika w sprawie DUS-I.070.6.2021.PSB przepisy w zakresie zwolnienia z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne za miesiąc lipiec, sierpień i wrzesień 2020 r. oraz dodatkowego świadczenia postojowego na podstawie tzw. Tarczy 5.0 dają ustawową możliwość badania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowości danych wskazywanych przez przedsiębiorców wnioskach. Jak wskazano w piśmie Departamentu: „... przeważający rodzaj prowadzonej - na dzień złożenia wniosku - działalności powinien być zgodny z przeważającym rodzajem prowadzonej działalności w analogicznym okresie poprzednim. Tak skonstruowany zapis minimalizuje ryzyko nienależnie wypłaconych świadczeń tym podmiotom, które nie zostały najbardziej poszkodowane w związku z wprowadzonymi obostrzeniami epidemicznymi”.

Podnieść jednak trzeba, że w przeciwieństwie do instytucji wprowadzonych ustawą z dnia 9 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2255, tzw. Tarcza 6.0) w Tarczy 5.0 nie wprowadzono przepisu doprecyzowującego sposób i moment badania spełnienia warunku prowadzonej działalności gospodarczej wg. określonej kodu PKD. W instrumentach Tarczy 6.0 określonych w art. 15gga (świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy), art. 15zs² (jednorazowe świadczenie postojowe), art. 15zze⁴ (dotacji na bieżące koszty) specustawy o COVID-19 nie wprowadzono żadnego sposobu jego badania, jak ma to miejsce w art. 15zze⁴ ust. 3, art. 15gga ust. 2, art. 15zs² ust. 8 specustawy o COVID-19. W analogiczny sposób opracowano art. 31zo ust. 8 i 9 oraz art. 31zo ust. 10 i 11 specustawy o COVID-19, w przypadku których przepis precyzujący dotyczy wyłącznie instytucji określonej w art. 31zo ust. 10. Spełnienie warunków przedmiotowych do ubiegania się o uzyskanie wsparcia z instrumentów pomocowych o których mowa w art. 15gga, art. 15zs², art. 15zze⁴ i art. 31zo ust. 10 bada się na podstawie danych zawartych w rejestrze REGON w brzmieniu na dzień 30 września 2020 r. We wprowadzonych wcześniej instrumentach Tarczy 5.0. nie wprowadzono odpowiedniego

przepisu determinującego sposób kontroli przez organy rentowe przeważającego przedmiotu prowadzenia działalności gospodarczej.

Powoływanie się wyłącznie na dane zawarte w ww. rejestrze na dzień złożenia wniosku o dodatkowego świadczenie postojowe (art. 15zs¹) lub o zwolnienie z opłacenia składek za miesiące od lipca do września 2020 r. (art. 31zo ust. 8) przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ma więc uzasadnienia w przepisach specustawy o COVID-19.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 627) zwracam się z wnioskiem o rozważanie wprowadzenia przepisów doprecyzowujących sposób badania przez organy rentowe na dzień złożenia wniosku warunków uzyskania świadczeń o których mowa w art. 15zs¹ ust. 1 i art. 31zo ust. 8 specustawy o COVID-19. Zdaniem Rzecznika, wywiedzenie wymaganego przez ustawę przeważającego prowadzenia działalności gospodarczej powinno być oparte na całokształcie okoliczności sprawy, w szczególności zaś wynikać z faktycznego prowadzenia działalności wg. określonych przez ustawodawcę kodów PKD.

Z poważaniem,

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/